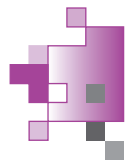

Onderwijsloket

Jaarverslag 2010 2011

Onderwijsloket

Jaarverslag 2010 2011

Onderwijsloket

Inleiding

In schooljaar 2010-2011 heeft het Onderwijsloket binnen het Samenwerkingsverband een sterke positie ingenomen als vraagbaak en adviesorgaan. Niet alleen scholen, maar ook leerplicht-ambtenaren, hulpverleners en ouders benaderden het Onderwijsloket met tal van vragen. Het Onderwijsloket is hiermee nog altijd een voorloper binnen Passend Onderwijs en zal naar verwachting in de toekomst een centrale rol gaan spelen in de plannen die er liggen.

In schooljaar 2010-2011 is de bezetting van het Onderwijsloket uitgebreid van vier naar vijf dagen per week. De bemanning bestaat nu uit twee orthopedagogen die elkaar afwisselen en aanvullen.

Dit jaarverslag gaat over werkzaamheden van het Onderwijsloket in schooljaar 2010-2011.

Het is gebaseerd op gegevens van 2 september 2010 tot 14 juni 2011.

Inhoud

Taken en functies Onderwijsloket	5
Speerpunten schooljaar 2010-2011	8
Kwantitatieve gegevens	10
Inhoudelijke beschrijving vragen	13
Conclusies	15
Voornemens nieuwe schooljaar	16

Colofon

Tekst: M.L. Koederings Clemens
en E.C.G.M. Hendriks

Redactie: A. van Zuylen

Ontwerp: H. Combé

Taken en functies Onderwijsloket

Begeleiden van plaatsingsverzoeken

Eén van de taken van het Onderwijsloket is het begeleiden van de aanvraag voor plaatsing van een leerling in een bovenschoolse voorziening. De scholen kunnen zo'n aanvraag na een verwijzing door het ZAT bij het Onderwijsloket doen.

Adviezen over leerlingbegeleiding

Daarnaast speelt het Onderwijsloket een belangrijke adviserende rol voor scholen, ouders en hulpverleners bij vragen over de begeleiding van probleemleerlingen, het ondersteunen van scholen bij het vinden van een geschikte plek als een leerling dreigt uit te vallen en het adviseren over mogelijke routes of vormen van begeleiding binnen het onderwijs. Indien nodig wordt vanuit het Onderwijsloket een breed netwerk ingezet om hulpvragers snel met de juiste persoon in contact te brengen. Incidenteel wordt vanuit het Onderwijsloket deelgenomen aan overleg over een leerling.

Naar aanleiding van positieve ervaringen in het vorige schooljaar heeft het Onderwijsloket ook dit schooljaar regelmatig en structureel geïnformeerd of de leerling na gegeven adviezen een plek in het onderwijs heeft gekregen: hij is bij veel situaties gedurende langere tijd betrokken geweest.

Adviezen aan professionals over onderwijsaanbod

Ook voor leerplichtambtenaren en andere professionals, zoals jeugdzorgmedewerkers, is het Onderwijsloket een vraagbaak over het (voortgezet) onderwijsaanbod in de regio en de begeleidingsmogelijkheden van scholen.

Overleg

Als gevolg van dit brede aanbod van diensten en ondersteuning worden de orthopedagogen van het Onderwijsloket bij diverse vormen van overleg betrokken, waarvan het zorgplatform VO er één is. Dit platform en zijn deelnemers worden intensief ondersteund door de orthopedagogen van het Onderwijsloket. Verder is één van de orthopedagogen secretaris van de permanente commissie leerlingenzorg (PCL). De PCL is in schooljaar 2010-2011 vier keer bijeengekomen. Het Onderwijsloket handelt namens de PCL beargumenteerde verzoeken om omzettingen voor LWOO- en PRO-indicaties schriftelijk af.

Onderwijs en (jeugd)zorg

Het Onderwijsloket speelt een belangrijke rol in het verbinden van onderwijs en zorg door voorlichting te geven, te ondersteunen bij het opstellen van protocollen en afspraken te maken met betrokken partijen. Dit heeft onder andere geresulteerd in een voor het voortgezet onderwijs aangepaste meldcode kindermishandeling en in een bijdrage aan het project schoolverzuim wegens ziekte samen met leerplicht en de geestelijke gezondheidszorg. Het Onderwijsloket heeft een belangrijke rol gespeeld bij de inhoudelijke invulling van de jaarlijkse zorgconferentie van het Samenwerkingsverband. Het thema van de conferentie was 'lastige pubers in de klas'.

Naar aanleiding van signalen over de behoefte aan speciaal onderwijs voor VWO-leerlingen met een cluster-IV-indicatie heeft het Onderwijsloket meegewerkt aan het in kaart brengen van deze behoefte. De conclusie luidde dat er voor het opzetten van een aparte voorziening te weinig leerlingen zouden zijn. Uit dit onderzoek zijn aanbevelingen gekomen voor de reguliere scholen om deze leerlingen beter te ondersteunen.

Kwaliteitstoezicht ZAT

In het kader van het kwaliteitstoezicht op de erkende zorg- en adviesteams beoordeelt het Onderwijsloket de inhoud van enkele geselecteerde leerlingdossiers. Dit is een onderdeel van het kwaliteitstoezicht op de ZAT's door het Samenwerkingsverband. In de toekomst zal de aard van dit toezicht veranderen; door een andere manier van toezicht houden zal de rol van de orthopedagogen van het Onderwijsloket groter worden bij het beoordelen van de kwaliteit van de ZAT's.

Project Eenheid van Taal

In het licht van toekomstige ontwikkelingen rondom Passend Onderwijs is het Onderwijsloket betrokken geweest bij het project Eenheid van Taal. Dit project heeft geresulteerd in een definitie van onderwijsbehoeften. Deze definitie zal in het kader van Passend Onderwijs gebruikt worden bij het indiceren en toewijzen van begeleiding en ondersteuning aan leerlingen.

Beleidsadvisering

Op basis van informatie uit de praktijk worden bij het Onderwijsloket structurele knelpunten of problemen van structurele aard gesignaleerd. Deze worden in kaart gebracht, waarna beleidsadviezen worden gegeven om de problemen op te lossen. Waar mogelijk levert het Onderwijsloket een bijdrage aan de uitvoering van de beleidsadviezen.

Speerpunten schooljaar 2010-2011

Naar aanleiding van de aanbevelingen van vorig schooljaar, heeft het Onderwijsloket in schooljaar 2010-2011 naast bovengenoemde werkzaamheden nog enkele speerpunten gehad.

Registratie

Eén van de speerpunten was het systematisch registreren van alle vragen en verzoeken die binnen zijn gekomen en welke rol het Onderwijsloket hierin speelt. In schooljaar 2010-2011 zijn afspraken gemaakt met een aanbieder van digitale registratie over het opzetten van een administratief programma voor het Onderwijsloket. Vanaf schooljaar 2011-2012 zal het Onderwijsloket met dit programma gaan werken.

Het Samenwerkingsverband heeft daarnaast een kosten-baten-analyse gemaakt van de digitale ZAT-registratie voor de scholen. Het aanpassen van de (mogelijkheden van de) registratie is nog niet afgerond en zal komend schooljaar verder worden uitgewerkt.

Pilot SOS - Schakelklas

Een ander speerpunt was het bevorderen van de samenwerking tussen regulier en speciaal voortgezet onderwijs, meer specifiek: de samenwerking tussen de bovenschoolse voorziening SOS en de Schakelklas van VSO Mariëndael. In schooljaar 2010-2011 is gestart met een pilot waarbij leerlingen via het Onderwijsloket geplaatst kunnen worden in de Schakelklas. Hierbij golden dezelfde afspraken als bij de overige bovenschoolse voorzieningen. De pilot is succesvol geëvalueerd en een voorstel voor continuering van de samenwerking wordt in schooljaar 2011-2012 door het bestuur van het Samenwerkingsverband besproken.

Verdere samenwerking tussen regulier en speciaal onderwijs omtrent wachtlijsten en opvang van leerlingen is nog niet ingevuld. Deze aanbeveling blijft staan voor het nieuwe schooljaar.

Speerpunten schooljaar 2010-2011

ZAT en jeugdzorgindicatie

Het speerpunt om de mogelijkheid voor de erkende ZAT's om een verkorte jeugdzorgindicatie af te geven te evalueren, is in schooljaar 2010-2011 uitgevoerd. De destijds gemaakte afspraken worden na overleg met Bureau Jeugdzorg aangescherpt en zullen in het nieuwe schooljaar aan de scholen worden meegedeeld.

Niet geplaatste leerlingen

Een laatste punt was het komen tot een vastgestelde werkwijze voor bemiddeling bij niet geplaatste leerlingen. Hier heeft een werkgroep zich in schooljaar 2010-2011 over gebogen. Deze werkgroep heeft een voorstel geformuleerd, dat voor kennisgeving is aangenomen door het bestuur. Het bestuur achtte formele invoering van deze werkwijze niet wenselijk.

Kwantitatieve gegevens

Het Onderwijsloket is nu enkele schooljaren actief binnen het Samenwerkingsverband. In schooljaar 2010-2011 is het Onderwijsloket 409 keer benaderd over leerlingen. Hiermee is zijn rol wederom uitgebreid ten opzichte van vorige schooljaren. Verklaringen voor deze groeiende rol van het Onderwijsloket liggen in uitbreiding van de taken/functie van het Onderwijsloket (van aanmeldpunt voor bovenschoolse voorzieningen tot een volwaardig adviesorgaan voor onderwijs- en zorgpartners) en in het feit dat het Onderwijsloket in veel gevallen voor langere tijd betrokken was bij een leerling. Dit blijkt onder andere uit de administratie die meer systematisch is bijgehouden.

Verdeeld over het schooljaar bleken absolute pieken te liggen in de maanden april (77 keer) en mei (66 keer). In de maanden september en oktober was het relatief rustig.

Kwantitatieve gegevens

De contacten die het Onderwijsloket heeft geregistreerd, waren met:

Scholen	63%
Jeugdzorg	4%
Leerplicht	7%
Familie (ouders/verzorgers, ooms/tantes, broers/zussen)	3%
Coördinatoren van bovenschoolse voorzieningen	15%

In 8% van de gevallen heeft het Onderwijsloket contact gehad met 'overige contactpersonen', zoals medewerkers uit cluster III of IV, psychologen, juristen, onderwijsconsulenten of orthopedagogen van Team Voortijdig Schoolverlaten.

In de helft van de gevallen heeft het Onderwijsloket eenmalig geadviseerd. Bij de andere helft van de leerlingen is het Onderwijsloket langere tijd betrokken geweest, waardoor meer contactmomenten zijn geregistreerd. Zolang een leerling nog niet op een passende onderwijsplek was geplaatst, is regelmatig informatie gevraagd en tussentijds advies gegeven om het proces in beweging te houden. Bij 16% van de leerlingen is tweemaal contact geweest, bij 21% drie- tot vijfmaal. In 13% van de gevallen is vaker dan vijfmaal contact geweest met het Onderwijsloket, regelmatig ook door verschillende partijen.

Kwantitatieve gegevens

De vragen gingen in 55% van de gevallen over jongens en in 40% van de gevallen om meisjes. Bij 5% van de gevallen is het geslacht van de leerling niet genoteerd omdat de casuïstiek anoniem werd ingebracht.

Vrijwel alle contacten (94%) hadden betrekking op leerlingen uit het voortgezet onderwijs, in totaal is 25 keer contact gezocht over leerlingen uit het primair onderwijs (5%). Dit is wederom een toename ten opzichte van vorig jaar (dertien maal). In vier gevallen gingen de vragen over leerlingen uit het middelbaar beroepsonderwijs (1%).

De meeste leerlingen waren 14 of 16 jaar oud. Verdeling over de leerjaren:

Basisschoolleeftijd	5%
Eerste leerjaar	15%
Tweede leerjaar	21%
Derde leerjaar	23%
Vierde leerjaar	14%
Vijfde leerjaar	4%
Onbekend/niet genoteerd	18%

Het grootste deel van de leerlingen (60%) volgt VMBO-onderwijs. Van deze groep volgt bijna de helft (47%) de richting VMBO-BBL (al dan niet met leerwegondersteuning).

Inhoudelijke beschrijving vragen

Het Onderwijsloket is dagelijks benaderd voor tal van vragen.

Er werden **informatieve vragen** gesteld, bijvoorbeeld welke route aangewezen was bij specifieke problematiek, welke vorm van onderwijs het meest geschikt was voor een leerling met bepaalde problematiek, wat de criteria zijn voor bijvoorbeeld LWOO of cluster IV, wat het aanbod van de verschillende scholen is, hoe de procedure is bij plaatsing in een bovenschoolse voorziening, etc.

Het aantal **verzoeken om consultatie** was groot: 32% van de contacten ging hierover. In 25% van de gevallen betrof het “follow up” informatie naar aanleiding van eerdere contacten/adviezen. Dit gebeurde zowel op verzoek van het Onderwijsloket, als uit eigen beweging door vraagstellers.

Daarnaast is overleg geweest over de mogelijkheden om een leerling te plaatsen in een bovenschoolse voorziening (13%). Als sprake was van gedragsproblemen bij leerlingen, waardoor zij (tijdelijk) niet te handhaven waren binnen de reguliere school, werd na een incident definitief besloten tot **plaatsing in een bovenschoolse voorziening**. 17% van de contacten ging hierover. Als de plaatsingstermijn van de leerling in de bovenschoolse voorziening verlengd moest worden, werd dit bij het Onderwijsloket aangevraagd. 5% van de contacten ging hierover.

Het Onderwijsloket is ook geregeld benaderd over leerlingen met depressieve of angstige kenmerken, die veel verzuimden en schoolritme moesten opdoen. School, maar ook leerplicht of hulpverlening, verzocht dan **plaatsing in de SOS-groep**. De leerlingen die in de SOS werden

Inhoudelijke beschrijving vragen

geplaatst, hadden in de regel behandeling nodig vanwege schoolfobische klachten: behandeling was ook dit schooljaar een voorwaarde voor plaatsing in SOS. In de loop van het jaar zijn enkele leerlingen geplaatst in de **Schakelklas van Mariëndael**. De problematiek van deze leerlingen bestond eveneens uit schoolweigering, met een medische of psychosomatische achtergrond.

Het Onderwijsloket werd tevens gevraagd te **adviseren of te bemiddelen bij plaatsing op een school**, nadat de leerling op een aantal scholen was afgewezen. Naast directe verzoeken om bemiddeling bij plaatsing, werd het Onderwijsloket benaderd over leerlingen die thuis zaten, met de vraag welke vorm van onderwijs aangewezen was en hoe de leerling daar het snelste terecht zou kunnen.

Omdat het Onderwijsloket ook het aanmeldpunt was voor behandeling in de **Permanente Commissie Leerlingenzorg**, ging 3% van de vragen hierover. Ook advisering vanuit de PCL omtrent omzetting van beschikkingen (LWOO/PRO) verliep via het Onderwijsloket (3%).

Conclusies

Het Onderwijsloket neemt een onmisbare plaats in binnen de bovenschoolse zorgstructuur van het V(S)O in de regio Arnhem, Overbetuwe, Lingewaard.

Het Onderwijsloket heeft – naast een verwijzende – een steeds groeiende adviestaak. Dit geldt zowel op inhoudelijk leerlingzorggebied, als in de vorm van een vraagbaak voor procedures en regelingen. Het Onderwijsloket heeft in het algemeen een bemiddelende rol en brengt de juiste mensen met elkaar in contact.

Het speerpunt van monitoring van gegeven adviezen is inmiddels standaard werkwijze geworden. Het succes van het Onderwijsloket wordt door deze laagdrempelige manier van 'volgen' vergroot. Immers: indien nodig wordt opnieuw geadviseerd of het brede netwerk geactiveerd. De meeste leerlingen blijken uiteindelijk een plek binnen het onderwijs te vinden.

De rol van het Onderwijsloket wordt groter met de ontwikkelingen van Passend Onderwijs. De functie van vraagbaak voor bemiddeling en advies zal in de toekomst worden uitgebreid: door de fysieke samenwerking met relevante instanties kan een vraag direct worden voorgelegd aan en beantwoord worden door de meest aangewezen instantie. Dit betekent dat vraagstellers niet meer hoeven te worden verwezen, maar 'altijd aan het juiste adres' zijn. Ook zullen procedures op elkaar worden afgestemd, waardoor schijnbare bureaucratie zal worden tegengegaan. In de veranderingen in onderwijszorgindicering zal de rol van het Onderwijsloket groter worden.

Voornemens nieuwe schooljaar

- Ook in het nieuwe schooljaar zal het Onderwijsloket weer een belangrijke plaats innemen in de brede zorgstructuur. De verwijzende en adviserende werkzaamheden worden voortgezet. Het monitoren van (de effectiviteit van) gegeven adviezen zal ook doorgaan. Hierbij zal de administratie van gestelde vragen en gegeven adviezen systematisch en nauwgezet worden bijgehouden.
- Vanuit de brede ondersteunende en adviserende functie zullen de orthopedagogen van het Onderwijsloket wederom het zorgplatform ondersteunen, meewerken aan het organiseren van een zorgconferentie en relevante overlegvormen bijwonen.
- Het Onderwijsloket zal ondersteunen bij procedures en wettelijke regelingen omtrent leerlingenzorg. Dit betekent dat de informatie hierover zal worden bijgehouden en vastgelegd met het oog op voorlichting. Ook zal het onderwijsloket deelnemen aan relevante projecten ter preventie van problemen, zoals het project ziekteverzuim in het voortgezet onderwijs.
- De orthopedagogen van het Onderwijsloket zullen intensief betrokken zijn bij het ontwikkelen van een nieuwe manier van indiceren van onderwijszorg bij Passend Onderwijs. Ook bij het dekkend krijgen van het zorgaanbod binnen het Samenwerkingsverband door analyse van de zorgprofielen van de scholen en de bovenschoolse mogelijkheden, zullen zij een rol spelen.

- De orthopedagogen van het Onderwijsloket zullen in het veranderde kwaliteitstoezicht op de zorgadviesteams in de scholen een grotere rol gaan spelen. In het nieuwe schooljaar zal dit veranderde toezicht verder worden uitgewerkt.
- Met het speciaal onderwijs zal intensiever worden samengewerkt bij de opvang van leerlingen. Vanwege de plannen rond Passend Onderwijs zal in deze samenwerking worden gekeken hoe het speciaal en regulier onderwijs samen vorm kunnen geven aan een dekkend onderwijsaanbod in de regio. Hierbij hoort ook de officiële vastlegging van afspraken met de Schakelklas van Mariëndaal als nieuwe bovenschoolse voorziening van het Samenwerkingsverband.
- De werkwijze voor bemiddeling bij plaatsing van leerlingen is ontworpen, maar nog niet vastgesteld. In schooljaar 2011-2012 zal deze moeten worden vastgesteld of afgewezen, zodat in bemiddelingssituaties bij afgewezen leerlingen de procedure helder wordt. Met name van belang hierbij zijn de beslissingsbevoegdheid van het Onderwijsloket en (het in kaart brengen van) de mogelijkheden van scholen voor het bieden van passende onderwijszorg.
- In het afgelopen jaar is regelmatig gebleken dat hulpverlening de rol van het onderwijs benadert als een vorm van dagbesteding. Er wordt dan voorbijgegaan aan de grenzen van het onderwijs: jongeren moeten voldoen aan leervoorwaarden om in het onderwijs te kunnen functioneren. Om de kennis van ieders mogelijkheden, werkwijzen en grenzen te vergroten, zullen de contacten tussen onderwijs en hulpverlening moeten worden geïntensiveerd.

Voornemens nieuwe schooljaar

Indien nodig en mogelijk zou een vorm van samenwerking kunnen worden gestart om jongeren die niet toe zijn aan onderwijs een plek te bieden.

Naar aanleiding van de evaluatie van het afgeven van jeugdzorgindicaties door het ZAT zullen de afspraken met Bureau Jeugdzorg worden aangepast en vervolgens worden meegedeeld aan de scholen en de ZAT's.

Arnhem, juni 2011

M.L. Koederings Clemens, orthopedagoge

E.C.G.M. Hendriks, orthopedagoge

Samenwerkingsverband V(S)O
Arnhem, Betuwe, Veluwe

Honigkamp 44
6826 PP Arnhem

- T** 026 - 365 03 20 | 026 - 365 03 21
- F** 026 - 365 03 29
- E** loket@samenerkingsverband13-1.nl
- I** www.samenerkingsverband13-1.nl

Jaarverslag

2010 2011

Onderwijsloket